RautavaaraBonus-muuttokannustimen ehtojen uudistaminen

khall 16.11.2026 § 146
255/02.03.01/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Maria Puustinen
Työllisyyskoordinaattori Sinikka Karhunen

Rautavaaran kunnassa on käytössä RautavaaraBonus-muuttokannustin, jonka tavoitteena on houkutella kuntaan uusia asukkaita sekä vahvistaa kunnan väestöpohjaa ja elinvoimaa. Kunnanhallitus on hyväksynyt nykyisen tukimallin 27.4.2026 § 56. Tukiehtojen täsmentäminen on ollut käsiteltävänä myös kunnanhallituksessa 18.5.2026 § 73, jolloin asia poistettiin käsittelystä.

Nykyinen RautavaaraBonus on 1 500 euron suuruinen kertakorvaus, jonka keskeisenä myöntämisedellytyksenä on 12 kuukauden työsuhde. Tukiehtoja on tarpeen uudistaa, sillä työsuhteeseen perustuva kannustin rajaa tuen ulkopuolelle muun muassa yrittäjiä ja eläkeläisiä, vaikka myös heidän muuttamisensa kuntaan edistää kunnan väestökehitystä ja elinvoimaa.

RautavaaraBonuksen ehtoja esitetään uudistettavaksi siten, että tuen myöntäminen ei enää edellyttäisi työsuhdetta, vaan hakijan pääasiallinen toimeentulo voisi perustua palkkatyöhön, yritystoimintaan, eläkkeeseen, säännöllisiin pääomatuloihin tai muuhun näihin rinnastettavaan tuloon. Myös opiskelija voisi saada tuen, mikäli hän täyttää samat toimeentuloedellytykset kuin muut hakijat. Opintotukea tai opintolainaa ei katsota tässä tarkoitettuihin hyväksyttäviin toimeentulon lähteisiin. Hakijalta ei edellytettäisi tiettyä vähimmäistulotasoa.

Kannustimen perusosa säilyisi 1 500 eurossa täysi-ikäistä hakijaa kohden. Lisäksi otettaisiin käyttöön 500 euron lapsikorotus kutakin samaan kotitalouteen muuttavaa alaikäistä lasta kohden, kuitenkin enintään kolmesta lapsesta. Lapsikorotuksen enimmäismäärä olisi siten 1 500 euroa kotitaloutta kohden.

Tuen myöntämisen edellytyksenä olisi, että hakijan kotikunta on ollut muu kuin Rautavaara vähintään 12 kuukauden ajan välittömästi ennen muuttoa ja että hakija on asunut vakituisesti Rautavaaralla yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukauden ajan muuton jälkeen. Tuki maksettaisiin jälkikäteen myöntämisedellytysten täytyttyä. Varsinainen tukihakemus jätettäisiin 12 kuukauden asumisajan täytyttyä. Hakija voisi halutessaan ilmoittaa kunnalle aikomuksestaan hakea tukea jo muuton yhteydessä.

Yhdenvertaisuus ja tukimuodon kohdentaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa muuttokannustimen yhdenvertaisuutta huomioimalla nykyistä tasapuolisemmin erilaiset työ- ja toimeentulomuodot. Työsuhdevaatimuksesta luopuminen mahdollistaisi tuen myöntämisen myös yrittäjille, eläkeläisille ja muille henkilöille, joiden toimeentulo ei perustu työsuhteeseen.

RautavaaraBonus on osa kunnan elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen tarkoitettua tukikokonaisuutta. Kunnalla on erillisiä työttömien työnhakijoiden työllistymistä edistäviä tukimuotoja. RautavaaraBonus kohdennetaan henkilöihin, joiden pääasiallinen toimeentulo perustuu

palkkatyöhön, yritystoimintaan, eläkkeeseen tai muuhun vastaavaan säännölliseen tuloon. Tukimuodon tavoitteena on kannustaa kuntaan muuttamiseen ja pitkäaikaiseen asumiseen sekä vahvistaa kunnan väestöpohjaa ja taloudellista kestävyyttä.

Tukiehtojen valmistelussa on huomioitu toimeentuloon perustuvan rajauksen vaikutukset eri hakijaryhmien asemaan. Ehtoja on pyritty muodostamaan siten, että ne mahdollistavat tuen saamisen erilaisissa elämäntilanteissa ilman tiettyyn työsuhdemuotoon tai vähimmäistulotasoon perustuvaa vaatimusta. Toimeentulon pääasiallisuutta arvioitaisiin koko 12 kuukauden tarkastelujakson perusteella.

Taloudelliset vaikutukset

Uudistus laajentaisi tukikelpoisten hakijoiden joukkoa. Myös lapsikorotuksen käyttöönotto lisäisi mahdollisia tukimenoja.

Yhdelle täysi-ikäiselle henkilölle maksettava tuki olisi 1 500 euroa. Kahden tukikelpoisen aikuisen ja kahden lapsen kotitaloudelle maksettava tuki olisi yhteensä 4 000 euroa. Kahden tukikelpoisen aikuisen ja vähintään kolmen lapsen kotitaloudelle maksettava enimmäistuki olisi 4 500 euroa.

Tukimenojen toteutuminen riippuu hakijamäärästä ja hakijoiden perherakenteesta. Tukea myönnettäisiin talousarviossa tarkoitukseen varatun määrärahan puitteissa. Tukimuodon toteutumista ja taloudellisia vaikutuksia seurattaisiin vuosittain.

Kokonaisuutena arvioiden muuttokannustimen taloudellisten nettovaikutusten kunnalle odotetaan olevan positiiviset. Uudet vakituiset asukkaat vahvistavat kunnan väestöpohjaa ja voivat kasvattaa kunnallisverotuloja sekä vaikuttaa myönteisesti valtionosuuksien kehitykseen. Lisäksi väestömäärän kasvu tukee paikallisten palvelujen kysyntää, yritystoiminnan edellytyksiä ja kunnan elinvoimaa. Erityisesti lapsiperheiden muuttaminen kuntaan voi osaltaan tukea varhaiskasvatuksen ja koulutuspalvelujen toimintaedellytyksiä. Muuttokannustimesta aiheutuvat menot ovat kertaluonteisia, kun taas uusien asukkaiden taloudelliset vaikutukset voivat ulottua useille vuosille. Nettovaikutusten suuruus riippuu kuitenkin muun muassa muuttajien tulotasosta, palvelutarpeista ja asumisen kestosta.

Uudistetut myöntämisehdot on esitetty liitteessä.

Liitteet ja oheismateriaali -

Vaikutusten arviointi -

Esittelijä Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

hyväksyä RautavaaraBonus-muuttokannustimen uudistetut myöntämisehdot liitteen mukaisesti.

Uudistetut ehdot tulevat voimaan 1.1.2027 ja niitä sovelletaan henkilöihin, jotka muuttavat Rautavaaralle 1.1.2027 tai sen jälkeen. Ennen 1.1.2027 Rautavaaralle muuttaneisiin henkilöihin sovelletaan muuttohetkellä voimassa olleita myöntämisehtoja.

Päätös

Pidettiin tauko ennen tämän kokousasian käsittelyä klo 18.26-18.35.

Kunnanjohtaja muutti päätösehdotustaan siten, että täysi-ikäisyysvaatimus poistetaan.

Hyväksyttiin yksimielisesti.